

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ З ОСНОВАМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»

Ступінь вищої освіти - **Магістр**
Спеціальність **212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»**
Освітня програма **«освітньо-професійна»**
Рік навчання **5**, семестр **10**
Форма навчання **денна** (денна, заочна)
Кількість кредитів ЄКТС **4**
Мова викладання **українська** (українська, англійська, німецька)

Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)

доцент **Ковпак В.В.**
067-9352570
ytkovpak@nubip.edu.ua

Сторінка курсу в eLearn

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2010>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності» спрямована на підготовку майбутнього магістра до виконання професійних управлінських завдань, самостійної викладацької чи наукової роботи. Завдання опанування методами аналізу наявного літературного матеріалу з історії вищої освіти та науки, положень Болонської декларації та директивних рішень щодо їх впровадження, рекомендованими науковими джерелами стосовно ролі науки в житті суспільства, методичними матеріалами про порядок вибору теми наукового дослідження, формулювання завдань та розробки плану досліджень, оволодіння системою пошуку необхідних для виконання роботи методів наукових досліджень, їх виконання, систематизації та аналізу отриманих даних, біометричної їх обробки, принципами користування науково-технічною інформацією, патентного пошуку, набуття необхідних знань щодо винахідництва, патентознавства та вимог щодо оформлення заявки на винахід; чіткого дотримування у своїй роботі вимог біоетики та наявних директивних матеріалів.

Набуття компетентностей:

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування наступних компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарії, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій з методології та організації наукових і досліджень з основами інтелектуальної власності.

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1. здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- ЗК 2. здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК 8. здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- ЗК 9. здатність приймати обґрунтовані рішення;

- ЗК. 10. здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- ЗК. 11. здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК 7. здатність організовувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати.

ФК 11. здатність застосовувати знання з біобезпеки, біоетики та благополуччя тварин у професійній діяльності;

ФК 20. здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.

Програмні результати навчання (ПРН):

1. Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини.
2. Використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних і підприємницьких стратегій.
3. Визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології.
4. Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, приймати рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин.
5. Установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень.
6. Розробляти карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології.
7. Розробляти заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей.
8. Пропонувати та використовувати доцільні інноваційні методи і підходи вирішення проблемних ситуацій професійного походження.
9. Знати правила зберігання різних фармацевтичних засобів та біопрепаратів, шляхів їх ентерального чи парентерального застосування, розуміти механізм їх дії, взаємодії та комплексної дії на організм тварин.
10. Знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин.
11. Здійснювати облікову звітність під час фахової діяльності.
12. Володіти спеціалізованими програмними засобами для виконання професійних завдань.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лек/п/сам)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Модуль 1. Етапи розвитку вищої освіти та науки				
Тема 1 Основні етапи становлення вищої освіти та науки в Україні.	2/4/10	Знати основні етапи формування вищої освіти, починаючи з країн Давнього Сходу та Давньої Греції, появи в Афінах та Римі знаменитих центрів античності; зародження у ХІХІІ сторіччі	Підготовка презентацій на обрані теми практичних робіт № 1, 2 та надіслати до ЕНК. Приймати участі у обговоренні та відповідь на поставлені питання.	До 8 балів за підготовану презентацію, до 2 балів за активність на занятті та до 2 балів – за есе.

		середньовічних університетів та системи навчання в них, появи новітніх класичних університетів XVII-XVIII ст. і до розвитку вищої освіти в Русі-Україні – школи книжного вчення часів Володимира Великого та Ярослава Мудрого, Острозький та Києво-Могилянський колегіуми (академії), перших українських університетів, зародження ветеринарної та зоотехнічної освіти і аж до вищої освіти Незалежної України.	Написати есе на тему самостійної роботи №1, 2 та надіслати до ЕНК.	
Тема 2 З історії освітніх реформ. Болонська декларація про європейський простір освіти та науки.	2/4/10	Знати періоди реформування освіти у світі а також створення єдиного європейського освітнього простору і підписання Болонської декларації університетами Європи.	Підготовка презентацій на обрані теми практичних робіт № 3, 4 та надіслати до ЕНК. Написати есе на тему самостійної роботи №3,4 та надіслати до ЕНК.	До 8 балів за підготовану презентацію, до 2 балів за активність на занятті та до 2 балів – за есе.
Тема 3 Наука та її роль у житті суспільства	1/2/5	Знати головні етапи розвитку науки, починаючи з країн Давнього Сходу (Вавилон, Єгипет, Індія, Китай), формування суспільного бачення на різні події та явища з появою міфології, релігії, мистецтва; зародженням алхімії та астрології; праці Леонардо да Вінчі, М.Коперника, Г.Галілея, І.Ньютона і переворот у науці; поява закону збереження енергії, клітинної теорії, еволюційного вчення, періодичної системи елементів, фундаментальні відкриття у біології – розшифрування структури ДНК,	Підготовка презентацій на обрані теми практичних робіт № 5 та надіслати їх до ЕНК. Написати есе на тему самостійної роботи № 5 та надіслати до ЕНК. Скласти тест для модульного контролю.	До 16 балів за підготовану презентацію, до 4 балів за активність на занятті та до 2 балів – за есе. До 30 балів – за тест для модульного контролю.

		генетичного коду; прикладі подвижництва учених, які проводили досліди на собі (М.Пирогов, Г.Мінх, І.Мечніков, Н.Гамалея, С.Андрієвський, Д.Заболотний, І Савченко і ін.) Наукознавство як система знань про функціонування науки. Класифікація наук, організація науки, функціонування науки як системи.		
Всього по модулю 1	5/10/25			100 балів
Модуль 2. Методи наукових досліджень				
Тема 1 Вибір теми, формулювання завдань, організація наукових досліджень	1/2/5	Знати специфіку магістерської роботи. Вміти сформулювати мету роботи, її завдання. Знати вимоги до виконавця, структура науки: наукові напрями, програми, проекти (проблеми), теми, завдання; пріоритетні напрями наукових досліджень та робочу документацію. Вміти розрахувати економічну ефективність застосованих заходів та методи її визначення.	Підготовка презентацій на обрані теми практичних робіт № 6, 7 та надіслати їх до ЕНК. Написати есе на тему самостійної роботи № 6,7 та надіслати до ЕНК.	До 8 балів за підготовану презентацію, до 2 балів за активність на занятті та до 2 балів – за есе.
Тема 2 Методологія досліджень. Методи наукових досліджень	2/4/10	Володіти експериментальними та статистичними методами досліджень, знати суть логічного та історичного, гіпотетичного та аксіоматичного методу, моделювання досліджень. Володіти методикою складання схеми проведення дослідів, ведення робочої документації, аналізу результатів експерименту, методами графічного зображення	Підготовка презентацій на обрані теми практичних робіт № 8, 9 та надіслати їх до ЕНК. Написати есе на тему самостійної роботи № 8,9 та надіслати до ЕНК.	До 8 балів за підготовану презентацію, до 2 балів за активність на занятті та до 2 балів – за есе.

		результатів експериментів.		
Тема 3 Методи проведення дослідів у тваринництві та ветеринарній медицині	2/4/10	Знати суть методів відокремлених груп, інтегральних груп та однойцевих двійнят; методів параналогів, збалансованих груп, двофакторного та багатфакторного комплексу; метод паралельних груп-періодів, груп-періодів з паралельним заміщенням, метод повторного заміщення; метод латинського квадрата; допустимі різниці між тваринами – аналогами; метод мініатюрної череди. Вміти підібрати розмір дослідних груп, та розрахувати критерії оцінки запроваджуваних заходів. Вміти провести розрахунок ефективності результатів досліджень.	Підготовка презентацій на обрані теми практичних робіт № 10 та надіслати їх до ЕНК. Написати есе на тему самостійної роботи № 10 та надіслати до ЕНК. Скласти тест для модульного контролю.	До 16 балів за підготовану презентацію, до 4 балів за активність на занятті та до 2 балів – за есе. До 30 балів – за тест для модульного контролю.
Всього по модулю 2	5/10/25			100 балів
Модуль 3. Впровадження наслідків наукових досліджень у ветеринарну практику				
Тема 1 Спеціальні методи досліджень. Використання лабораторних тварин у науковій роботі.	2/4/10	Знати особливості проведення дослідів з анатомії, гістології, фізіології, біохімії, генетики, селекції, фармакології, токсикології, діагностики, терапії, хірургії, акушерства, епізоотології, паразитології тощо, методи оцінки адаптаційної здатності новонародженого молодняка, вивчення його росту і розвитку, молочної продуктивності корів та їх відтворної здатності. Знати правові основи вирощування, розведення, реалізації	Підготовка презентацій на обрані теми практичних робіт № 11, 12 та надіслати їх до ЕНК. Написати есе на тему самостійної роботи № 11,12 та надіслати до ЕНК.	До 8 балів за підготовану презентацію, до 2 балів за активність на занятті та до 2 балів – за есе.

		лабораторних тварин, використання яких легалізоване відповідними документами, в тому числі Конвенцією ради Європи та Законом України «Про захист тварин від жорстокого поводження»		
Тема 2 Науково-технічна інформація. Винахідництво та патентознавство	2/4/10	Знати роль служби НТІ – інформцентрів, бібліотек, мережі INTERNET, інформаційного пошуку у вивченні інформації, визначенні її цінності та достовірності, оцінці технічного рівня розробок, перевірці їх патентної чистоти та патентоспроможності. Володіти методикою винахідництва, патентного дослідження, патентного пошуку, способи підготовки і подачі заявки на винаходи, відкриття, раціоналізаторські пропозиції. Знати суть Закону України "Про авторське право і суміжні права" від 23 грудня 1993 р. №3792-12 та Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 р. №1756 "Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір".	Підготовка презентацій на обрані теми практичних робіт № 13, 14 та надіслати їх до ЕНК. Написати есе на тему самостійної роботи № 13,14 та надіслати до ЕНК.	До 8 балів за підготовану презентацію, до 2 балів за активність на занятті та до 2 балів – за есе.
Тема 3 Заклучна обробка та виробнича перевірка	1/2/5	Знати прийняту в науці систему аналізу та узагальнення результатів досліджень, оцінки їх репрезентативності, співставлення з матеріалами досліджень	Підготовка презентацій на обрані теми практичної роботи №15 та надіслати до ЕНК.	До 16 балів за підготовану презентацію, до 4 балів за активність на занятті та до

наслідків досліджень. Біометрія. Проблеми біоетики в науковій роботі		інших авторів, встановлення достовірності отриманих даних, взаємозв'язків між ними і підготовки узагальнюючих висновків.	Написати есе на тему самостійної роботи № 15 та надіслати до ЕНК. Скласти тест для модульного контролю.	2 балів – за есе. До 30 балів – за тест для модульного контролю.
Всього по модулю 3	5/10/25			100 балів
Навчальна робота				70
Екзамен			Скласти комплексний підсумковий тест.	30
Всього за курс	15/30/75			100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Рекомендована література

Базова

1. Методика дослідницької справи у ветеринарній медицині : навч. посіб. / [Вальчук О.А., Мазур В.М., Ковпак В.В., Деркач С.С., Жук Ю.В.] – Київ: НУБіП України, 2020. – 146 с.
2. Яблонський В.А., Яблонська О.В. Методологія і методи наукових досліджень у тваринництві та ветеринарній медицині : Навчальний посібник для системи магістратури, аспірантури та докторантури. Друге видання. К. – 2014.- с. 512.
3. Яблонський В.А., Яблонська О.В. Методи наукових досліджень у тваринництві та ветеринарній медицині. К. – 2012.- с. 297.
4. Яблонський В.А., Яблонська О.В., Плахтій П.Д. Наукознавство. Основи наукових досліджень у тваринництві та ветеринарній медицині. К.2001,-244 с.

Допоміжна:

1. Методологія наукових досліджень / [Юринець В. Є.] – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011 – 178 с.
2. Методологія наукових досліджень / [Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., В. К. Демидов] – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. – 236 с.
3. Основи методології та організації наукових досліджень / [за ред. А. Є. Конверського] — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 352 с.
4. Методологія наукових досліджень / [Каламбет С. В., Іванов С. І., Півняк Ю.В.] — Дн-вськ: Вид-во Маковецький, 2015. – 191 с.
5. Методологія та організація наукових досліджень / [Рассоха І. М.] — Х.: ХНАМГ, 2011. – 76 с.
6. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / [Тарелкін Ю. П., Цикін В. О.] — Суми: Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. – 196 с.

Інтернет джерела:

1. Закон України Про вищу освіту. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
2. Велика хартія університетів (Magna Charta Universitatum; Болонья, 18 вересня 1988 року) http://www.edupolicy.org.ua/files/Magna_Charta_Universitatum.pdf
3. Лісабонська конференція (Конвенція про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні; Лісабон, 11 квітня 1997 року) https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_308#Text
4. Сорбонська декларація (Спільна Декларація “Про гармонізацію архітектури європейської системи вищої освіти”) <https://studfile.net/preview/7129782/page:6/>
5. Болонська декларація (Спільна декларація міністрів освіти Європи; Болонья, 19 червня 1999 року) http://aau.edu.ua/up/docs/bologna/bol_decl.pdf
6. Празьке комюніке (“До зони європейської Вищої освіти” Комюніке зустрічі європейських міністрів освіти; Прага, 19 травня 2001 року) <https://nau.edu.ua/ua/menu/navchannya/bolonskij-proczes/prazke-komyunike.html>
7. Саламанкське звернення (Послання Саламанкського з’їзду європейських закладів вищої освіти “Формування європейського простору вищої освіти”) [http://www.edupolicy.org.ua/files/Salamanca_Convention\(2001\).pdf](http://www.edupolicy.org.ua/files/Salamanca_Convention(2001).pdf)
8. Берлінське комюніке (“Створення зони вищої освіти Європи” Комюніке конференції міністрів освіти; Берлін, 19 вересня 2003 року) <https://nau.edu.ua/ua/menu/navchannya/bolonskij-proczes/berlinske-komyunike.html>
9. Бергенське комюніке (“Загальноєвропейський простір освіти – досягнення мети” Комюніке Конференції європейських міністрів освіти) <https://nau.edu.ua/ua/menu/navchannya/bolonskij-proczes/bergenske-komyunike.html>
10. Лондонське комюніке (“На шляху до Європейського простору вищої освіти відповіді на виклики глобалізації” Комюніке Конференції) <https://nau.edu.ua/ua/menu/navchannya/bolonskij-proczes/londonske-komyunike.html>

11. Декларація Глазго (“Сильні університети для сильної Європи” Декларація Європейської асоціації університетів; Брюсель, 15 квітня 2005 року)
<https://eua.eu/downloads/publications/glasgow%20declaration%20%20strong%20universities%20for%20a%20strong%20europe%202005%20ru.pdf>
12. Лісабонська декларація (Університети Європи після 2010 року різноманіття за єдності мети. Брюсель, 13 квітня 2007 року)
http://www.edupolicy.org.ua/files/Lisbon_Declaration.pdf
13. Будапештсько-Віденська декларація (“Про створення Європейського простору вищої освіти”, 12 березня 2010 року)
<https://nau.edu.ua/ua/menu/navchannya/bolonskij-proczes/budapeshtsko-videnska-deklaracziya.html>
14. Бухарестське комюніке (“Використання нашого потенціалу з найбільшою користю: консолідація Європейського простору вищої освіти”)
<https://nau.edu.ua/ua/menu/navchannya/bolonskij-proczes/buxarestske-komyunike.html>